

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ОПШТЕГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „ВИНАТОВАЧА“ (2008. – 2012.) (резиме)

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И ВРЕДНОСТИ

Подручје " Винатовача " стављено је под заштиту ради очувања дела букових шума Горње Ресаве, прашумског типа, на површини од 37,43 ха.

Према Уредби о заштити ОРП, у Општем резервату природе прашумског типа I категорије "Винатовача" установљава се режим заштите I степена, којим се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине (Сл.гл.Р Србије бр. 66/91, 83/92 и 53/93), Влада Републике Србије донела је Уредбу о заштити Општег резервата природе "Винатовача" (Сл.гл. Р Србије бр. 9/95).

Одредбама члана 6 Уредбе о заштити ОРП утврђено је да се о Општем резервату природе "Винатовача"стара ЈП"Србијашуме"и одредбама чланова 5, 7 и 8 дефинисане су посебне обавезе старања.

У оквирима наведеног Предузеће је обавезно да:

- Доноси програме заштите и развоја (петогодишње и годишње),
- Обезбеђује спровођење прописаног режима заштите и очувања,
- Обезбеђује успостављање научноистраживачких, културних, васпитно - Образовних и других активности,
- Обележава резерват и његове границе и поставља информативне ознаке,
- Обезбеђује унутрашњи ред у Резервату и чуварску службу,
- Доноси акт којим се нарочито утврђују правила за спровођење режима заштите, услови и начин кретања и боравка у Резервату и начин постављања ознака, мере заштите приликом обављања научних истраживања и извођења истраживачких радова.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ЗПД

Завод за заштиту природе Србије својим Актом бр. 03-1580/2 од 11.07.2007. године, дефинисао је посебне услове заштите природе и животне средине за израду средњорочног програма заштите и развоја овог заштићеног природног добра, у складу са којим су дефинисани посебни циљеви заштите, уређења и коришћења.

Програм заштите и развоја садржи:

- циљеве,
- приоритетне задатке и активности на спровођењу заштите,
- задатке у заштити шума, биљног и животињског света,
- активности на истраживању и праћењу стања природних вредности и непокретних културних добара,
- активности на развоју туризма и других програма за остваривање заштите и развоја,
- презентација природних вредности и непокретних културних добара,
- средства потребна за реализацију као и начин њиховог обезбеђивања.

ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПРИРОДНОГ ДОБРА

- Организовање управљања заштићеним природним добром;
- Обележавање Резервата у складу са Правилником о обележавању заштићених природних добара (Сл. гл. РС бр. 30/92), а подразумева обележавање граница Резервата, постављање табли о заштити и постављање информативних табли;
- Формирање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном природном добру, као и о евентуалном
- утицају шумских радова у непосредној близини заштићеног природног добра;
- Газдовање шумама у државној својини, односно Резервату на начин који подразумева: израду тоталног премера стабала на строго заштићеној шуми (изборање стабала, премер пречника, висина и дебљинског прираста и установљавање састојинског стања, односно фазе развоја букове прашуме. одржавање и праћење спонтаног процеса обнове;
- Уређење и одржавање пешачке стазе и пута до Општег резервата природе, затим постављање путоказа, надстрешница на улазу у заштићено природно добро, као и корпи за смеће и кућица за птице;

- Отварање визиторског пункта и формирање водичке службе,
- Успостављање видова сарадње са корисницима подручја и локалним становништвом;
- Очување, унапређење посебних природних вредности подручја и њихово наменско коришћење за научна истраживања, едукацију и презентацију у складу са строгим режимом заштите;
- Спровођење мера заштите кроз редовно праћење појава ентомолошких и фитопатолошких оболења;
- Развој васпитно-образовних и научно-истраживачких активности које треба да допринесу заштити и афирмацији заштићеног природног добра;
- Спречавање активности које могу да нарушите вредност заштићеног подручја.

ПРОГРАМ МЕРА И АКТИВНОСТИ НА СПРОВОЂЕЊУ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА

У складу са зацртаним циљевима планирају се мере и активности :

- На заштити посебних природних вредности;
- У области комуналног и инфраструктурног опремања подручја,
- У области сарадње са локалним становништвом и другим корисницима ЗПД .

ЧУВАЊЕ И НАДЗОР

Чување и надзор установиће се на ефикасан начин - преко чуварске службе. Вршиће се инструктивна стручна едукација чувара, провера знања и ефикасности. У оквиру службе надзора, у смислу рационализације послова, биће разрађен систем праћења стања, евидентирања података и даљег поступања са њима.

СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ПРОПИСАНОГ РЕЖИМА ЗАШТИТЕ

Актом о заштити овог заштићеног природног добра одређен је режим заштите I степена, што подразумева следеће забране:

Вршити било какве промене које ометају спонтани природни развој животне заједнице и станишта као целине (екосистема). У том циљу забрањено је ма какво искоришћавање шуме или ма којих других природних извора.

- Уклањање лежевине, трулих стабала, коришћење камена, хумуса, земље и сл.;
- Сакупљање биљака, семена, гљива, плодова и сл.;
- Сваки лов, убијање или уништавање било којих дивљих животиња, птица и инсеката,

као и пролаз гонича или истеривање дивљачи у циљу ловљења ван заштићеног подручја;

- Уношење страних врста дивљачи чије би присуство могло да изазове непожељне еколошке последице и измену живог света подручја;
- Изводити ма какве грађевинске, земљане и друге сличне радове који би
- могли непосредно или посредно да измене изглед и стање заштићеног подручја или доведу у питање његов даљи биолошки опстанак.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Обележавање заштићеног природног добра извршено је у складу са одредбама Правилника о начину обележавања заштићених природних добара (Сл.гл.РС бр. 30/92, 24/94 и 17/96), а у наредном периоду вршиће се обнављање постављених ознака, њихово чување и одржавање.

УРЕЂИВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА

У циљу стварања услова за заштиту овог природног добра и дозвољене видове ограниченог коришћења и боравка у њему ово природно добро, односно његово окружење и прилазни путеви уредиће се обележавањем дозвољених праваца кретања, информативним ознакама и сл.

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКЕ И ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ

У оквиру научноистраживачког рада у ОРП "Винатовача" постоје огледне површине постављене од стране Шумарског факултета из Београда. На овим површинама се врше вишегодишња истраживања са циљем сагледавања развоја састојине која је прашумског порекла.

ИНФОРМИСАЊЕ И ПОПУЛАРИСАЊЕ

Оствариће се сарадња са локалним електронским и штампаним медијима у циљу приближавања овог заштићеног природног добра широј јавности.

ПРЕДПОСТАВКЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА

Програм заштите и развоја овог заштићеног природног добра конципиран је у складу са Уредбом о заштити ОРП и Условима заштите природе и животне средине за израду средњорочних програма заштите и развоја заштићених природних добара. ЈП „ Србијашуме“ ШГ „ Јужни Кучај“ – Деспотовац, у оквиру реализације овог програма обезбедиће:

1. Организовање, опремање и кадровско оспособљавање чуварске службе;
2. Неопходна финансијска средства за реализацију планираних мера и активности;
3. Координирано и циљно организовање научног истраживања и праћења стања на заштићеном природном добру у сарадњи са надлежним институцијама и

- министарствима;
4. Доношење планске документације, програма и планова у складу са решењем о заштити;
 5. Заједнички рад стараоца, свих корисника, локалне самоуправе и надлежних институција и министарстава;

СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА

Овај програм заштите и развоја урађен је за период 2008. – 2012. године. Средства неопходна за реализацију планираних мера и активности, по годинама износе:

Ред. бр.	ГОДИНА	потребна средства (динара)
0	1	5
1.	2008	210,207.80
2.	2009	320,402.20
3.	2010	221,807.80
4.	2011	393,407.80
5.	2012	249,407.80
УКУПНО		1,395,233.40

Финансијски план за реализацију планираних активности на заштићеном природном добру урађен је према планским ценама које су приказане у следећој табели.